

BEREGI UJSÁG

TÁRSADALMI, VÁRMEGYEI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKŰ HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Bocskay-utca 6.

Laptulajdonosok: a szerkesztők.

Főszerkesztő:

Dr. Kubowich Géza.

Felelős szerkesztő:

Nagy Ernő.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Kézírtások részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f.

Hirdetési díjak:

30 szögig 2 kor. 100 szögig 4 kor. 200 szögig 6 kor.
Nyilttér petit sora 60 fillér.

Zászlóbontás.

Azt tapasztaltuk és úgy érezzük, hogy Beregvármegyének nagy szüksége van egy új hírlapra, mely igazán, a szó legigazibb értelmében helyi érdekű legyen s mely szívében hordozza a nagy közönség minden jogos érdekét.

Ez a mi hitünk, aztán minket arra készítetett, hogy ezt a lapot megindítsuk.

Célunk a következő: pártolni fogunk, hirdetni fogunk mindent, ami igaz, ami jó, ami szép. S üldözni fogunk, sujtani fogunk mindent, ami gonoszság, ami hazugság, ami rossz.

Éber figyelői akarunk lenni a vármegye közéletének s dicsérni fogjuk azt, ami a közélet szempontjából helyes és üdvös. Közölni fogjuk a fontosabb vagy érdekesebb bírói tárgyalásokat. Figyelemmel kísérünk minden hatóságot, minden közintézetet, működésükről mindig függetlenül és nyíltan elmondjuk a véleményünket. Magunkévá tesszük a vármegye és városok érdekeit, bele fogjuk élni magunkat helyzetükbe, együtt fogunk velök gondolkodni, érezni. Hangot adunk szükségleteiknek, óhajtaiknak.

Véleményünk kimondásában egyéni hiuság, gőg, irigység, személyes viszálykodás nem fog minket megfélemlíteni. Nem fogunk csuszni-mászni, nem fogunk édeskedni. Ha valami csiny,

gazság készül, nem fogjuk ájtatosan agyonhallgatni, hanem lerántjuk róla a leplet. Ugy fogunk írni, amint az férfiúhoz, szabad polgárhoz illik. Egyedüli korlátunk az igazság, a méltányosság, a tisztesség lesz, egyéb semmi sem.

Függetlenek, szabadok, igazmondók leszünk. Az igazság szolgálatában talán néha ránk zudul egyesek haragja, de mi nem félünk, hiszen az igazak mi velünk lesznek.

A köz minden, az egyén csak porszem, ezt fogják olvashatni lobbogónkon. Az igazság az egyedüli hatalom. Ez a szó lesz ajkunkon és szívünkben.

Fejszénket nagyba vágjuk. Sok munkát vettünk nyakunkba s talán még anyagilag is vesztesek leszünk. De mi nem csüggedünk. Zászlónk köré csoportosítottuk a vármegye legjobbjainak jó részét, bátorsággal, lelkesedéssel várjuk, mit hoz a jövő.

A vármegye nagy közönségéhez kérelemmel fordulunk. Nagy munkánkban szükségünk van szellemi és anyagi támogatásra. Adják meg ezt minékünk.

Csak úgy tudunk sikerrel dolgozni, ha a nagyközönség osztályrészesé lesz szellemi munkánknak, anyagi vállalkozásunknak. Keressenek fel minket műveikkel, tudósítsanak a vármegyében előforduló minden jelentékenyebb, vagy érdekesebb esetről, fizessenek elő la-

punkra és támogassanak hirdetésekkel. Hisszük, hogy kérelmünket a nagy közönség teljesíteni fogja, hiszen a lapunk ügye nem csak a mienk, hanem a közönségé is.

Beregszász, 1904. július 7-én.

Tisztelettel:

A „BEREGI UJSÁG” szerkesztősége.

Dr. Kubowich Géza,
főszerkesztő.

Nagy Ernő,
felelős szerkesztő.

Bertók Béla,

Dr. Horthy István,

Horváth Mihály,
Főmunkatársak.

Üzérkedés peres atyfiakkal

Kissé szokatlan a cím, de hát szokatlan a fogalom is. Hogyan lehet pereskedőkkel üzérkedni? Erre sokan kíváncsian várják a feleletet.

Hát úgy, hogy amikor egy vidéki, egyszerű ember bejön s kezében írást tart, vagy egyébképpen elárulja azt, hogy neki törvénykezési ügye van, hozzá megyen egy az ilyesmikből élő személy és ajánl neki egy ügyvédet. Vagy pedig, ami sokkal gyakoribb, valósággal kézen ragadja és elviszi egy ügyvéd irodájába mondván: ime uram ez a derék ember az urat keresi.

Kétségtelen az, hogy mindenki szabadon választja meg ügyvédjét, aki iránt bizalma van, az is kétségtelen, hogy bárkinek meg van az a joga, hogy egy jó emberének — ki pl. ügyvédet nem ösmer — ügyvédet ajánljon, akit ő ösmer s akiben ő bizik, de mindezt csak önzetlenül szabad megcselekedni, csak azért szabad megtenni, hogy az, akinek szüksége van ajánlatra, megnyugvással fordulhasson az ő jó embere ösmeréséhez.

A „BEREGI UJSÁG” TÁRCÁJA.

A vén fali óra.

Öreg óra öreg korcsma falán,
Száz éves is régen elmúlt talán.
Itt-ott van meg rajta még a festék,
Leszedte már a hosszú öregség.
Az időt se láthatni meg róla,
Mert letörött mindkét mutatója.

De nem is jár. Áll, pihen magában,
Elfáradt az örökös munkában.
Tán egészen halottnak is néznék,
De ha egy kis rejtett alkatrészt
Megmozdítja egy mulató diák, —
Elbűg lassan egy bús melódiát.

Oly jól esik nekem ezt hallanom,
Elmerengek a régi dallamon
És úgy tetszik, hogy fülemben cseng még
Egy régi dal, — halványuló emlék!
Öreg óránk zengette azt, hejh, régen,
Gyermekségem boldog idejében.

Édes anyám, az az áldott asszony,
Gyakorta, hogy engem mulattasson,
Megölelt és fölvevett az ölébe
S míg szememet csókokkal hinté be,
Az órához lassacskán odavitt
S megérintett az alján valamit.

Mire lágyan fölsendüle a dal
S én hallgattam néma áhitattal.
Jaj, de tetszett, jaj, de szépen szóla,
A szememet le se vettem róla,
Míg a zene végét el nem érte, —
S megcsókoltam jó szülőmet érte.

És ez így ment hosszú időn által,
Igy mulattunk jó öreg óránkkal.
Hanem egyszer elakadt a nóta
És sohasem hallottam azóta.
Vén jószágunk egy szép őszi reggel
Ölcső pénzen árverésen ment el.

Hogy mi történt, én nem is gondoltam,
Nem tudtam, hogy mi van a dologban?
„Ne vigyék el, kedves bácsik!” — mondtam,

Egy, közülök rám rivallt gorombán:
„No, nézzék el ezt a kis ostobát!” . . .
Kinevettek. És szólt a dob tovább . . .

Öreg korcsma megvetett lakója,
Félig halott, rozzant fali óra!
Midőn nótád andalítón zenge,
Te juttatad mindezt az eszembe,
S bár lelkennek fájnak ez emlékek
Mégis . . . mégis . . . megköszönöm néked!

László Andor.

Két év miatt.

— A „BEREGI UJSÁG” eredeti tárcája. —

Írta: Liszkayné Horváth Jolán.

S z e m é l y e k:

Ella 30 éves özvegy.

Dénes barátja.

Dénes: Nos, feleljen a kérdésemre!

Ella: A felelet nehéz, barátom. Az igazság kényelmetlen, hazudni pedig nem tudok.
Dénes: Maga a szavait simára tudja csiszolni, ki tud velök elképzelhetetlen fogalmakat fejezni — és most megakad?

De ügyvédet pénzért vagy egyéb anyagi előnyért ajánlani nem szabad. Nem tiltja ezt ugyan egy jogi szabályunk sem, de tiltja egy olyan szabály, ami magasabbrendű minden jognál: a tisztesség.

Mindenki, aki ügyvédet ajánl a hozzá fordulónak, voltaképpen nem csinál egyebet, mint bizalmat csepegtet a hozzá fordulóba. Elosztatja ennek kétségeit, megnyugtatótja őt hallgatól, mintha csak azt mondaná, hogy te ugyan őt nem ösmered, de ösmersz engemet. Benne még nem bizol, de bizakodol bennem. Én ellenben ösmerem őt és megbízom ő benne. Légy nyugodt, én mondom neked, hogy ő tisztességes ember, akiben megbízhatol.

Látni való, hogy mindez erkölcsi cselekvés. Lehet-e ezt anyagi előnyért cselekedni? Azt hiszem, hogy nem lehet.

Beregszászban az ilyen garázdalkodások nap-nap mellett megtörténnek. Van egy néhány ember, aki épen úgy megél a kliens fogdosásból, mint ahogy megél egy néhány Munkácsón a visszárvérésekből és az utóajánlatokból.

Hogy mennyire elfajultak a kliens-fogások — arra elmondok egy igaz történetet.

Egy huszti ügyvéd hozzám utasított 9 máramarosi embert. Egyiköknök át is adott egy nevemre címzett s a mai napon is birtokomban lévő levelet, melyben felkér, hogy a 9 ember képviselét vállalljam el s tegyek meg érdekükben mindent, amit tehetek.

Mikor a 9 magyar ide érdekezett, „kilenc közül hűség csak egy maradt”, mert csak egy ember jöve be irodámba a huszti ügyvéd levelével. A levél elolvasása után kértem tőlem az iratait, mire ő azt felelte, hogy azok nincsenek nála, hanem ha elvállalom képviselötöket, elmegy a 8 társáért, kik őt csak tájékozódás végett küldötték követségbe. Én kijelentettem, hogy képviselötöket elvállalom, mire ő elment.

Másnap reggel ugyanez az ember panaszkodott nekem, hogy amíg ő nálam járt, addig egy fekete körszakállos egyén — kinek nevét nem tudja — elvitte társait egy ügyvédhez, hát aztán ő is kénytelen volt azokkal menni. Én erre neki minden jót kívántam.

És most alázatosan kérdelem: szabad e ilyeneknek megtörténniök? El lehet-e tűrni azt, hogy tudatlan és nyereségre vágyó emberek a pereskedőket árucikként közvetítsék?

Ugy hiszem: az egész társadalom nevében beszéllek akkor, amikor kimondom azt, hogy az ilyen üzérkedéseket minden törvényes uton ki kell irtani.

A tisztítás mestersége természetesen igen nehéz. Dehát sok nehéz dolgot megoldottak már az emberek.

Addig, amíg valaki okosabbat nem ajánl, talán jó volna, ha az ilyen üzérek szemérmetlen működését a rendőrség okosan, tapintatosan, figyelemmel kísérné.

Hiszen — úgy gondolom — az is a közrendhez tartozik, hogy mindenki, aki valakit fel akar egy bizonyos határozott célból keresni, nyugodtan haladhasson a maga útján s ne essék egyik-másik lelketlen üzér nyereségvágyának áldozatául?!

Dr. Kubowich Géza.

Búcsúzás Arnold Sándortól.

A magyar király *Arnold Sándort*, a beregszászi kir. törvényszék elnökét a kassai kir. ítélőtábla tanácselnökévé nevezte ki.

El kell tehát körünkől távoznia annak az embernek, aki 18 éves működése folyamán, ugyis mint hivatalfő, ugyis mint ember kivívta mindenkinek tiszteletét, kiérdemelte a gonoszok féltelmét és megnyerte ismerőinek szeretetét.

Akármi is az a megtiszteltetés, ami őt a kinevezéssel érte, bármilyen is az a meggyőződés, hogy ezután is folytatni fogja tisztességes, érdemes működését, a válás gondolata úgy ő benne, mint tisztelőiben szomorú érzést fakaszt.

Ebben a közönséges számító világban ritka az az ember, aki megérdemli az *igazi ember* nevet. Ebben a felületen, könnyelmű, szivtelen korban gyéren akad olyan ember, akire legádázabb ellenségei legfeljebb csak annyit tudnak mondani, hogy kemény, hajthatatlan volt. Nem csoda tehát, ha amikor ütött a bucsu órája, nemcsak azok állottak össze, akikkel együtt töltötte el munkás éveit, hanem azok is összesereglettek, akik nem közvetlen közelről, hanem messziről érezhették szilárd jellemének ragyogását, becsületes szívének melegét.

Mikor az igazságügyminiszter hivatalosan tudatta a törvényszékkel azt, hogy *Arnold Sándort* a király táblai tanácselnökké kinevezte, a távozó elnök meleghangú levélben búcsuzott el a törvényszék személyzetétől. Erre a törvényszéki személyzet a következő felirattal válaszolt:

Méltóságos Elnök Ur!

A midőn hírét vettük annak, hogy Ő császári és apostoli királyi Felsege Méltóságodat a kassai kir. ítélőtábla

tanácselnökévé — e diszes birói állásra — kinevezte, kettős érzélem vett erőt ezen királyi törvényszék minden egyes bíróján s minden egyes hivatalnokán.

Erőt vett rajta az igaz szivből fakadó öröm érzete, mert e kinevezéssel ismét bebizonyosodott, hogy a tehetség, a vas szorgalom, a puritán jellem, az igazsághoz való tántoríthatatlan ragaszkodás jutalmát megtalálja s hogy ily erényekben gazdag pályafutás s oly eredményes működés, mint a minőt méltóságod mint ezen kir. törvényszék elnöke közel két évtized alatt kifejtett, a legfelsőbb elismerést kell, hogy kivívja.

De erőt vett rajta a szomorúság érzete is, mert hisz meg kell válnunk attól az embertől, ki hosszú tizennyolc éven át a mi vezérünk, a mi gyámolítónk volt, a ki örömeinkben velünk együtt örült, bánatunkban osztozott.

Meg kell válnunk attól az embertől, a ki bölcs és tapintatos vezetésével, páratlanul igazságos eljárásával mindannyiunknak őszinte tiszteletét s igaz szeretetét kivívta.

Most, hogy az óra int s Méltóságod pár nap múlva végleg eltávozik, a mig egyrészt hálás köszönetünket fejezzük ki a mai napon hozzánk intézett meleg hangon tartott s mindegyikünkben jól eső érzelmeket keltett búcsú soraiért, — addig másrészt arra kérjük, hogy tartson meg bennünket továbbra is nagybecsű szeretetében s forrón óhajtjuk, hogy új állásában jó erő és egészséggel még sok éven át továbbra is oly fényes eredménnyel szolgálhassa szeretett hazánk igazságügyét.

A mi szent meggyőződésünk, hogy ha a birói pályán működő minden férfi Méltóságod erényeivel ékeskedhetnék: Iusticia Istenasszony boldogan nézne az országra.

Kelt Beregszászban, a beregszászi kir. törvényszék birói kara, segéd és kezelő személyzetének 1904. év Junius hó 27-én tartott együttes értekezletéből.

F. hó 2-án este 8 órakor a Kaszinó udvarán készített sátorba összegyűlt Bereg, Ugocsa, Ung vármegye értel-

Ella: Igaza van, várjon. Nem találok meg a helyes utat, homályos minden előtem. Istene, miért is kérdez? Én adósa akarok maradni a felelettel.

Dénes: Nem, szép asszony, azt nem teheti. Annyira kikövetelte a körülményekből ezt a helyzetet, hogy most színt kell vallania. Hiába keres utat a menekülésre. Akárhogy is akarom tudni és őszinte feleletet kérek, miért nem megy Gerséhez?

Ella: Mert nem szeretem.

Dénes: És miért utasított engem vissza?

Ella: Mert szeretem.

Dénes: (gunyosan mosolyogva) A maga módja szerint?

Ella: (komolyan, lassu hangon). Igen, a magam módja szerint.

Dénes: (meglepetve nézi, aztán keserűen kifakad) Hogy mondja ezt! Mintha igazán érezné, oly bensőséggel.

Ella: (ünnepelesen) Mint a hogy igazán érzem: olyan bensőséggel.

Dénes: Dehát feleljen végre — miért nem akarja hogy boldogok legyünk?

Ella: Mert nem lehetünk azok, barátom. Maga boldog lenne tán egy félévig, tán valamivel tovább — én addig sem, mert látom a józan eszettel a jövőt minden percben. S aztán tovább hogy lenne? Mert én, ha érezném is egy kicsit, akkor sem biznám

a boldogságunkban. Bolondot tenne, ha elvenne, én meg bűnös lennék, ha feleségül mennék magához. A köztünk levő két —

Dénes: (ingerülten) — év. Jó, jó. Tudom már... (mintha leckét mondana fel) az óriási mélység egy asszony és a férje között, melyet nem lehet sem eléggé megszokni, sem szép szavakkal betömni, áthidalni meg épen lehetetlen. (Fáradtan) El ne mondja kérem még egyszer, ezerszer hallottam már.

Ella: (szomoruan) És még sem érti meg! Nézzen reám ugy-e üde vagyok és nem is épen csunya?

Dénes: No az épen nem! (gyönyörködve nézi.)

Ella: Négy-öt év és vége mindennek. A hamvas arc elrancisodik, legjobb esetben rizsporra szorul, a karcsu ruganyos alak hizásnak indul, s magának ez nem lenne mindegy. Sokkal jobban gyönyörködik most bennem, mint hogy majd megtudná bocsátani, hogy hervadok.

Dénes: (heves, üttakozó mozdulatot tesz, szólni akar)

Ella: Kérdezett barátom, hallgasson tehát nyugodtan végig. Lám én szépen akarok megvétni, ha pedig a felesége lennék, ez semmi esetre sem sikerülne. Csak szaporitanám a számát azoknak a szánandóan hiú,

ellenszenves alakoknak, akik a hajukat festik és kétségbeesetten kivágatják a ruháikat, nem riadnak vissza semmitől, ami egy kis ifjúságot ígér. Az ilyen asszony szegény elfelejti, hogy szellemes is tud lenni, elfelejti hogy jó lelkű, elfelejti hogy okos és csak egyet nem felejt el, hogy az ura fiatalabb és folytonosan figyel azokat a hölgyeket, akikre az ura tán csak véletlenül, de néha mégis rápillant. Türelmetlen az, mert nem csak szomorú, de neveléses is. Van még egy másik is, aki nem festi a haját, de becsületes őszinteséggel öszül, vénül szépecskén, korához illő unalmas színű, célszerű ruhákban jár, gondolzza a házat, az ura ruháit, törülgeti az ura fegyvereit és szivartárcáit, jól főzet, persze csak az ura kedvenc ételeit és mindezekért mi a jutalma? Egy kis futólagos jóváhagyás, vállveregetés „jól van öregem!” „Köszönöm öregem!” Én — én nem tudnék olyan igénytelen lenni soha.

Dénes: Micsoda képek! Hisz valahogy csak meg kell öregedni, aztán én sem leszek örökké huszonnyolcéves.

Ella: Jól van jól, persze hogy maga is meg fog vénülni, csak hogy egy kicsit később. És itt a bökkenő! Nyugodjék bele. Ha nem szeretném magát, nem a maga sorsán aggódnám és elfogadnám nyugodt lélekkel az ajánlatát.

miségének ama része, amely a bucsuzó elnökök utóljára Isten hozád-ot mondhatott.

A három vármegye társadalmának mindenik osztálya képviselve volt rang- és felekezetkülönbség nélkül. Ott volt Beregvármegye főispánja is. Sőt ott volt Bereg vármegye alispánja is, akit pedig ilyen alkalomkor soha sem láttunk. Voltak hölgyek is, akik soraiban ott láttuk: *Dr. Belényesy Andrást, Czeiner Nándornét, Dr. Csánk Bélánét, Dr. Dedinszky Sándornét, Dercsényi Juliót, Dr. Gulácsy Pálnét, Kállay Leopoldnét, özv. Pásztay Ferencnét, özv. Polchy Mórnét, Reinichovszky Rezsőnét, Dr. Székely Kálmánét, Stumpf Gyulánét, Schwarczler Ödönét, Vekerdy Pálnét.*

Az ünnepelt feleségével együtt 1/29 kor érkezett meg az egybegyűlt ünnepelők riadó éljenzése közepett. A harmadik fogásnál Vekerdy Pál törv. z. bíró a törvénytészék nevében a következő beszéddel üdvözölte:

Tisztelt Uraim!

Öröm ünnepet ül ma a beregszászi kir. törvénytészék s vele együtt a területén lakó intelligens közönség.

Ünnepeljük szeretett elnökünket azon alkalomból, hogy őt a legmagasabb királyi akarat, a bírói állások egyik legszébbikére, a kassai kir. ítélőtáblához tanácselnökké nevezte ki.

Nekem jutott a szerencse, hogy ezen ünnepélyes alkalommal őt bíró társaim nevében is üdvözöljem.

Arnold Sándor ő méltóságáról üdvözölő beszédet mondani nem nehéz, hiszen 18 éve működik körünkben mint törvénytészékünk elnöke, s ezen idő alatt nemcsak törvénytészékünk judikatúráját terelte át a modern jogszolgáltatás terére, s nemcsak ezen kir. törvénytészék területén felburjánzott s a személyi, vagyon és hitel biztonságát mélyen fenyegető gyomot irtotta ki, s szerzett ez által magának az igazságszolgáltatás terén elévülhetetlen érdemeket; hanem meghódította társadalmunk minden rétegét, elnöke volt a beregmegyei Kaszinónak, elnöke a beregmegyei irodalmi és műpártoló egyesületnek, — s aki őt méltatni

akarja, nem kell egyebet tennie, csak az e téren elért tetteiért, az ő nevéhez fűződő igazságszolgáltatási és kulturális vívmányokat sorolni fel. De én nem lépek e tere, nem sorolom fel az ő érdemeit, nem pedig azért mert mindnyájan ismerjük; azokat másrésztől pedig azért, mert működésének kritikai fejtegetése, hatáskörünkbe nem tartozik, de különben is abban a meggyőződésben vagyok, hogy a kartársainknak nem dicsérni de szeretni kell tanulni a vezért; s lelkesedni kell tudni azért. Akkor tehát midőn kitüntetésé alkalmából örömmünnepet ülünk, ismerve az ő puritán jellemét, a mely magától minden dicséretet s külső ünnepeletést elhárít, mely nem azért teszi a jót, hogy azért ünnepelessék, hanem azért mert nemes szíve úgy sugallja azt; legméltóbbnak tartom ő hozzá s az alatta szolgáló bírói karhoz, ha külső ünnepeletés és érdemei felsorolása helyett nagyrabecsülésünkkel s szeretetünk melegével vesszük őt körül.

Örömmünnepet ülünk uraim s mégis — mégis én nem tudok örülni, az én szívemet inkább a szomorúság, mint az örömméret tölti el, — hiszen az ő kitüntetésé mi reánk bírói karra vesztetés, hiszen elvesztettük azt az elnökünket, aki 18 hosszú éveken keresztül nekünk nemcsak elnökünk, vezérünk, hanem ami szerető gondos atyánk, tanácsadónk, s jóakaró pártfogónk volt, megmérhetetlen veszteséget jelent tehát az ő távozása mi reánk.

Ezelőtt 18 évvel mint új elnököt, mint fiatal embert, mi is mint ifjak üdvözöltük, ma 18 év után férfi korunk delén túl, őszülő hajjal, könnyes szemekkel búcsuzunk el tőle.

Ugy állunk körülötte Uraim, mint a szeretett vezértől megfosztott hadsereg, vagy mint azon tölgy, melyet koronájától pusztító vihar foszt meg.

Tizennyolc hosszú éven keresztül megtanultuk őt ismerni, becsülni, szeretni, összeforott az ő szíve a mi szívünkkel — hogy tudnánk tehát örülni akkor, amidőn ő körünkől távozik. De mégis meg kell hajolnunk a legfelsőbb akarat előtt, mely őt törvénytészékünk

éléről el, s felsőbb bíróságnak élére rendeli, hogy nagy tehetségét ott érvényesítse, — de vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy nem vesztettük el őt végképpen, hogy a miénk marad ő felsőbb bíróságoknál is. Most tehát amidőn tőle búcsút veszünk nem tünethetjük ki őt méltóbban, minth nagyrabecsülésünk jeléül felöveztük homlokát azon babérkoszorúval, amelynek leveleit szeretetünk, igaz gyöngyeit pedig azon könyveseppek alkotják, amelyeket eltávozásá feletti bánatunkban hullatunk. De ha kitüntetés feletti örömmel kitüntetés jogikörünk egyik legjelesebbikét érte és az eltávozásá feletti bánat, melyet szeretett elnökünk elvesztése felett érezünk, — duló harcot vivnak is szívünkben — s ha a bánat érzése kerül is felül, mégis úgy érzem, úgy tudom, abban mindnyájunk szívének közös óhaja egyesül, midőn azon szívem mélyéből eredő óhajomnak adok kifejezést, hogy Arnold Sándor Öméltóságát az egeknek Ura, az ő kedves neje, a magyar igazságszolgáltatás s a mi javunkra sok számos éveken keresztül tartsa meg.

Engedje meg egyuttal, hogy távozásá alkalmából azon kérelmet intézzük hozzá, hogy minket árván hagyott hiteit szeretetében és jó akaratában, magas állásában is megtartani kegyeskedjék. Isten éltesse sokáig.

Erre az ünnepelt a meghatottságtól remegő hangon megköszönte az iránta nyilvánult tiszteletet és ragaszkodást. 18 éven át sok nehézséggel, sok rosszakarattal kellett megküzdenie, a múltra való emlékezés mégis kedves neki, mert sok igaz barátja akadt nehézség munkájában, sok jó ember elfelejtette vele azt, ami olykor-olykor fáj a szívének s most amikor válnia kell ettől a helytől, melyhez annyi kedves emlék fűzi, elsimul előtte minden rossz érzés, csak a szépre, csak a jóra gondol. Kéri jó embereit, hogy amint ő szívbe zárja ezt a társadalmat, ők se feledkezzenek meg ő róla, hanem tartásuk meg kedves emlékekben.

Harmadiknak: *Reinichovszky Rezső* kir. ügyész szólalt fel s elbúcsuzott a kir. ügyészség nevében. Szép szavakban vont párhuzamot a bíró és az ügyész működése között s kiemelte, hogy Arnold Sándor mellett, hogy igazi bíró volt, soha nem szűnt meg emberi lenni.

Utána *Dr. Dedinszky Sándor* mondott köszöntőt Arnold Sándornéra és Arnoldra.

Majd *Dr. Belényesy András* az ügyvédek nevében a következő szavakat intézte a távozó elnökhöz:

Mélyen tisztelt Uraim és Hölgyeim!

Kartársaim megtisztelő bizalma folytán nekem jutott a szerencse, hogy ezen az ünnepélyes estén az ügyvédi karnak ő méltósága irányában táplált érzelmeit rövid felszólalásban kifejezésre juttassam.

Az ügyvéd a bírónak legalaposabb ismerője és leghivatottabb bírója, mert az ügyvéd a bíró működését közvetlen közelről szemléli és mert az ügyvéd a bíró működésének érdekelt, de mégis elfogulatlan szemlélője.

Mi ügyvédek ő méltóságának működését óber figyelemmel kísértük, an-

Dénes: De Ella mondja csak, most jött mindezeknek a tudatára, és akkor mikor lépésről-lépésre hívott, vonzott maga után, ebbe hinárba, soha nem gondolt akkor ezekre?

Ella: (a napernyőjét idegesen becsukja) Hm! (lehunyja a szemét) Ha tudná, mikre gondoltam én akkor!

Dénes: (megfogja kezét) Mondja el. Tudni akarom miért tette.

Ella: (álmodozva) Miért, miért... mert boldog akartam lenni. Irigyeltem a könnyelmű asszonyokat. Láttam hogy mindig jó kedvűek. Láttam hogy az élet gondját, bűjät mily könnyen viselik, fel sem veszik a rágalmat, leperreg róluk a megérdemelt megszólás s én vágytam arra, hogy boldog legyek ilyen könnyű módon. Azt hiszi maga, ha egyik-másik tisztességes hervadó asszony élesen bírálja a könnyűvérű asszonyokat csak az erkölcs beszél belőle, — de hogy, az irigység is. Aki maga nyugodt és megelégedett, nem törődik más boldogságával. Én is így voltam, mikor magával megismerkedtem, szerettem magát és elhatároztam hogy addig a meddig, de boldog leszek. És mentünk tovább és tovább. Már nem lehetett megállanom és a józanész, mely mindig ébren van, vagy a születésemtől belém nevelt erénynek nevezett szokás, vagy mit tudom én mi, vi-szatartott attól, hogy olyan módon boldoguljak. Pedig

milyen jó lett volna, csak pár napig, vagy akár pár óráig boldognak lenni anélkül, hogy egy hosszú, szürke házassággal fizessünk meg érte. Ne higgye, hogy azért álltam meg ott, ahol maga jónak látta a kezem megkérni, vagy mintha félttem volna a világtól. Nem azért. Hanem azért, mert nem akarom, hogy egy pár órai boldogságomért mindketten szerencsétlenek legyünk egy egész életen át.

Dénes: (kis idő múltán komoran) És maga azt szerelemnek nevezi, amit így szépen leráz magáról, mint egy ruhájához tapadt virágszirmot s aztán szépen nyugodtan és mosolyogva itt hagy engem a lép közepén?

Ella: (könnyes szemmel, de mosolyogva nyújtja kezét) Nem barátom, itt a kezem, fogja jó erősen, kivezetem a lápból és majd keressünk valakit, aki magát tovább vezesse.

Dénes: És maga?

Ella: (meggyőződéssel) Engem ne féltsen. Én nem maradok egyedül. Erős támasz lesz egy tisztán maradt átom.

nak teljes elismeréssel adózunk és Ő méltósága személye iránt őszinte tisztelettel viseltetünk.

Ő méltósága a beregszászi Törvényszék vezetését nehéz körülmények között vette át, akkor a szakbírók még nagyon fiatal éveiket élték, igen sok volt bennök még a régi bíráskodás reminiszcenciájából, a jogszabályok hiányosak, az újonnan felépített jogrendszerek kipróbálatlanok voltak, maga a bírói anyag egy részében gyenge s olykor-olykor megbízhatatlan volt. A közönségben hiányzott a bírói ítéletek helyes voltába vetett hit és néha hiányzott a bírói pártatlanságba vetett bizalom is. Ezek miatt a fogyatozások miatt maga a bíróság nem birt azzal a morális súlylyal, amelylyel a jogrend sikeres megvédése érdekében birnia kellett volna.

Ebben a helyzetben ő méltósága erős kézzel vette át a Törvényszék vezetését. Hivataloskodását azzal kezdte, hogy a munkából magának követele a legnagyobb részt, a munkában mindig ő járt legelől s a jó példa hatott, mert a bíróságok tagjai, még a gyengébb elemek is igyekeztek előbbre menni és hivatásuk magaslatára jutni vagy legalább azt megközelíteni.

Ő méltóságát mint bírót az alapos tudás szigorú kötelesség érzés és mindenekfelett a szigorúság jellemezte.

Kétségtelen, hogy elméleti szempontból, de különben fejlettebb viszonyok feltételezése mellett jogosan lehet beszélni arról, hogy a bírói ítélezésben az emberszeretet kifejezésre jusson, hogy az elítélt bűnös is olyannak ismerje fel az államhatalmat, a ki akkor, amikor a bűnöst a társadalomra ártalmatlanná teszi, egyidejűleg őt emberszeretettel megjavítani igyekszik.

Amde a bírónak mint az államhatalom egyik funkcionáriusának mégis az az első és legfőbb feladata, hogy a jogrendet, az állampolgárok személyét és vagyonát sikerrel megvédje s ha e céljának elérése felé való törekvésében bárminő tekintetek miatt magát eltérítettnei engedni, elvesziti létezésének jogalapját és a reá fordított nagy áldozatok sikertelenek lesznek.

Ő méltósága nagyon jó szemmel látott akkor, amikor ami saját viszonyaink felismerése után feladatát akként fogta fel, hogy a jogrendet, a polgárok személyét és vagyonát erős kézzel meg kell védelmezni és ettől a kitűzött céljától magát soha eltántorítottatni nem engedte.

A hosszas kitartó nehéz munkának meg is van az eredménye. A beregszászi Törvényszék és ennek területén levő bíróságok, amikor csak átlagosan jó erők álltak rendelkezésre Ő méltósága vezetése alatt feladata magaslatán állott, a közönségben megszilárdult a bíróság tekintélye s helyreállott a bíróság igazságszeretete és pártatlanságába vetett bizalom is.

A maga személyére nézve pedig Ő méltósága elérte a jól teljesített kötelesség édes tudatán és a legfelsőbb elismerésen felül a bírói társai és a nagyközönség részéről a tiszteletnek és a szeretetnek azt a mértékét, amelylyel az ő állásában is csak kevés ember dicsekedh... ennek a tiszteletnek

és szeretetnek az erkölcsi értéke annál nagyobb, mert azt nem népszerűsködéssel, hanem hosszú kitartó munkával igen sok félreértésen keresztül és tisztán az igazság fegyvereivel vivta ki magának.

Ezekből az okokból mi ügyvédek Ő méltóságának körünkben való távozását nagy veszteségnek tartjuk s mivel a megmáshatatlanságba bele kell nyugodnunk, nem tehetünk egyebet, mint azt, hogy neki fájó szívvel „Isten hozád“-ot mondunk és azt kívánjuk, hogy működése új állásában is legyen sikert és áldást hozó és hogy az Ur Isten őt a magyar igazságszolgáltatás díszére sokáig éltesse.

Ezután *Dr. Gulácsy István* Beregvármegye főjegyzője a vármegye nevében szólalt fel:

Reá mutatva arra, hogy a beregszászi kir. tszékhez tartozó törvényhatóságok társadalma milyen nagy számmal jelent meg a kir. tszék által az Arnold Sándor tiszteletére rendezett búcsuünnepen, ebben bizonyítékát látja annak, hogy az ünnepelt itteni tevékenysége által nemcsak a fényes hivatali előmenetelre szolgált rá, de kiérdemelte a társadalom szeretetét is.

Mint Beregvármegye tshgi tisztviselője tanuja volt annak a szívélyes előzékeny jó viszonynak, amely a tszéki elnök és a vezetése alatt álló bíróságok, valamint a törvényhatóság és anhak tisztikara között fennállott, tapasztalta, hogy azok mily jó indulattal támogatták a törvényhatósági tisztviselőket feladataik teljesítésében.

E jó viszony a bíróságok minden egyes tagjának érdeme ugyan, de ő azt hiszi, hogy abban elsősorban mégis az elnök szelleme nyilatkozott meg.

Ezért a kellemes együtt működés emlékének hatása alatt Beregvármegye törvényhatósága nevében élte az ünnepeltet.

Dr. Szóbel Dávid törvényszéki jegyző kartársai nevében búcsuzott el az elnöktől.

Benda Kálmán ügyvéd az elnökét a következő pohárköszöntővel élte:

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Arnold Sándorné méltóságos asszonyért akarok poharat üríteni.

Amidőn ezelőtt tizenhét évvel Arnold Sándor ő méltósága a beregszászi kir. tszék díszes elnöki állását elfoglalta s a midőn kedves nevével, a méltóságos asszonnyal együtt beregszászi lakosok lettek, akkor a beregvármegyei művelt társadalom az ő tiszteletükre Beregvármegye székházának dísztermében egy impozáns pikniket rendezett, amely díszes estélyen a vármegye egész intelligenciája jelen volt, azon az estélyen a méltóságos asszony bájos megjelenésével és kedves modorával rögtön mindenkit meghódított.

Tizenhét esztendő, nagyidő! Mégis mintha tegnap zajlott volna le e fényes multság, annyira élénk emlékezetébe vésődött mindenkinek.

De hát méltóságos asszonyom! akkor azon a pikniken, „Józsue“ az a híres hadvezér és nagy próféta méltóságod feje felett bizonyosan megállította a napot, mert hiszen ma a mai búcsulakomán méltóságod minden te-

kintetben ugyanaz és ugyanolyan, mint a milyen ezelőtt tizenhét évvel volt

En tehát azt kívánom méltóságos asszonyomnak, hogy az a „Józsue“ a feje felett az akkor megállított napot még igen, de igen sok éven keresztül ne indítsa meg, hanem tartsa úgy, hogy sok idő múlva is bájos megjelenése ugyanolyan legyen mint amilyen tizenhét év előtt volt és amilyen most.

Éltesse az Isten méltóságodat sokáig igen sokáig!

Roskovics János munkácsi járásbíró, ítélőtáblai bíró az elnökéért, az elnökért s a jelenlévő hölgyekért ürített poharat szellemesen, tetszéstől kísérve.

Cseh Lajos munkácsi polgármester a vidék, különösen pedig Munkács város nevében melegszavakban búcsuzott el az ünnepeltől.

Berzeviczy ungvári rendőrkapitány kiemeli, hogy az a közös érzés, ami Ung és Beregvármegyét összefűzi most nyilvánul a legszebben. Mindkét vármegye egyforma szeretettel vesz búcsút a távozó elnöktől, mindkettő érezi azt a pótolhatatlan irt, amit az elnök távozása maga után hagy, kéri az elnököt, hogy kellemesen emlékezék vissza az Ungvármegyében eltöltött rövid idejére is s kívánja, hogy érezze magát új hazájában is olyan jól, mint ahogy itt érezte.

A köszöntők sorát *Dr. Fedák István* beregvármegyei főorvos humoros beszéde zárta be.

A cigány a vacsora végén ropogós csárdásba kezdett. A táncot a távozó elnök fiatalos kedvvel kezdte meg s ropták is azt éjjel után 1 óráig. Ezután még a társaság nagy része a legkedélyesebb hangulatban együtt maradt.

Az estély sikeréért a rendezőket dicséret illeti. Jó volt az ellátás és a kiszolgálás is.

Másnap délelőtt *Beregvármegye kaszinója* diszközgyűlésben búcsuzott el távozó elnökétől. A diszközgyűlést megnyitó *Czeiner Nándor* korelnök felkérte az egyesület alelnökét: *Warga Sándort*, hogy diszbeszédjét tartsa meg.

Warga Sándor a következő beszédet mondotta:

Tisztelt Közgyűlés!

A felolvasott búcsulevél meleg és érzelmes hangjától megihletve, legyen szabad nekem, mint a kaszinó ez időszertinti alelnökének s alapszabályszerű képviselőjének tolmácsolni azokat az érzéseket, amelyek e pillanatban szívünket betöltik s a távozó elnök érdemeinek elismerésére hangolnak bennünket.

A mi egyesületünk a komolyságnak és a műveltségnek oly magas színvonalán áll, hogy az egyéni érdekek megítélésénél nem szükséges felfogásunkat és gondolatainkat a virágos szóáradat és dagályos frázisok csilogszába temetni, hiszen a művelt agynak és szívnek csak egy természetes levezető csatornája van s ez az igazságnak egyszerű és komoly hirdetése, a valódi érdemeknek hímzetlen méltatása és elismerése.

Leiketlen anyák. Miszticzen mult hó 18. napján két csecsemő hulláját találták meg. Az egyiknek már *csak a feje volt meg*, testének egyéb részét a *kutyák* megették. Mindkét gyermek hulláját anyjok tette ki. Az egyik gyermeknél a jelek arra mutatnak, hogy a csecsemő halva született s a hullát a gyermek anyja: *Dobronovszki Mária* nagy-rákóci hajadon talán csak azért tette ki, hogy szegyenét elrejtse. A másik gyermek halálát azonban a legnagyobb valószínűséggel anyja *Csongovai Katus férj. Dobra Vaszilyé* okozta, akinek férje már régebb idő óta Amerikába van.

SZÉPIRODALOM.

MARGIT

Irtta: *Gordius.*

Egy mellékcetéről befordulva, gyors léptekkel sietett végig Margit a koryzón. Tele tüdővel szivta magába a Dunáról, hegyekről jövő tavaszi szellőt, illatot, mert falusi levegőhöz lévén szokva, öntudatlanul könnyebbnek, szabadabbnak érzé magát hogy a vár s szűk, poros utcáit kissé frissebb levegővel cserélte föl.

Mennyi boldog órát töltött volt itt, mint vidám, gondtalan fiatal leány! Szeme ragyogott egész lényé visszanyerése az ifjúság báját, a mint szöke fűrtös kis fejét magasra emelve, s őt, mély tűző szemével egyenesen maga elé nézett.

Szinte nem látott senkit a mellette el-sétáló nagy közönségből, annyira elmerült a mult emlékeibe. Elgondolva, vajjon boldogabb lett volna-e annak oldalán, ki oly állhatatosan kísérte volt akkor mindenütt.

Nem jelenhetett meg sem az utcán, sem színházban, sem bálban, hogy ő már ott ne lett volna; még talán meg sem pillanotta s már érezte magán azt az égő két szemet, melyek szinte köveivel vonzották — és mégis félelemmel töltöttek el szívé.

Öntudatos, független lelke megérezte Bélának féltékeny, zsarnokságra hajló jellemét s bár rokonszenvezett vele, szülei unszólása ellenére sem ment hozzá.

Pedig mennyi szenvedéstől, mennyi bánattól lett volna talán megkímélve!

De nem, nem akart mos' szenvedései e gondolni. Oly sok idő óta először járta be ismét a kedves helyeket s bár ábrándozásra hajló természete miatt úgy látszott, hogy a falusi életre van teremtve, mégis mindig s erette a fővárost. A népes utcákat, fényes kirakatokat, a zajt, kocsizörgést, — szóval mindent, ami boldog ifjúságához tartozott.

Lelke telve volt az emlékekkel. Cseppet sem lepődött tehát meg, mikor egyszerre maga előtt látja, kissé idősebb arccal, de épen oly kifogásalanul elegánsan, a legújabb divatu kabátban, — csak gomblyukában a vörös szegfü helyet néhány szál ibolyával, — gondolatainak tárgyát, ki csodálkozva nézte őt, — megállt, de meglepetésében nem talált szavakat.

Csak mikor Margit hamiskás mosolylyal nyújtá felé kezét, hitt a valóságban és ragadta azt meg, hittel mondván: „Hát csakugyan láom ismét? — Nem álmodom?”

— „Csak csöndesen barádom, már néznek reánk; úgy látom, mindig a régi, meg-gondolatlan ember!”

— „Igen,” — mondá Béla, most már csöndesebben, — „igen, mindig a régi vagyok. A régi érzéssel szivemben,” — tette hozzá csaknem suttogva, min ha magának beszélne, amin: egymás mellett tovább haladtak.

De Margitban, kinek prózai életéb n soha sem volt semmi kalandja, most az egyszer maga sem tudta miért, — a pajkosság ördöge támadt fel. Szerette volna kissé megkínözni ezt az embert, ő kit a sors annyira megkínözött. Hamis pillantást vetve reá szö-lött: „Ezzel a régi érzéssel szivében házaso-dot: meg olyan hamar?”

— „Ne említse most a házasságomat; mit tehettem, mikor magát másénak tudtam, örökre elveszve számomra?! Legalább egy békés otthont akartam magamnak szerezni. Nem tudja, mily üres élete van egy magá-nos embernek?”

— „Nos, — és nem találta meg a bé-két, — vagy az otthont unta meg?”

— „Láhatja egyikben sem volt részem. Félév múlva elváltunk.”

— „Milyen közönnnyel mondja ezt. Hát nem szerette a feleségét?”

— „Lehe-e maga után mást szeretni?” — mondá szenvedélyesen Béla. Elgondolkozva haladtak egy ideig. A férfi szakította meg a csende; — félve kérdé: „És maga, — nem volt boldog? Bocsáss meg kérdésemért, de mikor oly hirtelen elutaztak és én egy hosszú évig nem hallottam róluk, — csak mikor eljegyzéséről beszéltek s aztán mikor özvegy lett, — azt reméltem — mondá keserűen, — hogy legalább e rövid időn át boldog volt!”

Beszélgéstük közben észre sem vették, hogy mindig messzebb haladtak le a Dunaparton. Néptelen helyeken jártak már. Margit felelni akart, de csak könnyek peregettek le arcán. Ezt látván Béla megbánta meggondolatlan szavait s bocsánatot kért.

— „Nincs mit megbocsátani. Nem tudhatja, milyen életem volt öt éven át egy könnyelmű kártyás férj mellett, ki csak pénzemért vett el s mikor azt elköltö e, egyedül marad am beteg gyermekemmel s magamnak kellett megkeresnem a mindennapi élet szükségletét. Nem tudhatja, hogy ő még azután is fokról-fokra süllyedve megkeserítette minden órámat, úgy, hogy szabadulásnak kellett éreznem, mikor halálhíret vettem. Ah! — miért kellett erről beszélnünk! — és h I vagyunk? Nem ösmerem ki már magam. Vezessen vissza ösmertebb utcákba s kérem hagyjon el. Nem kellett volna eddig sem kíséretét elfogadnom!”

— „Zá akozva és mindig melegebb érdeklődéssel hallgatta Béla a szavakat, melyek mintegy panaszos, lágy zene veték körül szívé. Nem, nem tudott volna belenyugodni, hogy még egyszer elveszítse ez asszonyt, kiből annyi báj mellett a női erények meg-estülését látta. Szünetesei még kedve-sebbé tették előtte s elfeledítették vele, hogy már másé volt.

Szabadok voltak mind a ketten. Miért ne lehetnének egymáséi?

Meggyorsítva lép eiket, némán haladtak, egymás mellett, mindaketten gondolatokba mélyedve.

A Z. utcába érve, Margit hirtelen megállt egy nagy épület előtt s kezét nyújtva mondá: „Isten vele!” ha szomorúan végző dött is a találkozásunk, szívesen fogok vissza gondolni reá.”

— „Hová megy? — Hát itt lakik?” — mondá zavarán Béla. — Szabad-e holnap ti-zeteletem tenni?”

— „Nem itt lakom; csak kis leányomat megyek meglátogatni, kit a napokban adtam be az intézetbe. Gyönyörű gyermek; mos tíz éves. Akarja arcképét láni?”

— „Kérem, mutassa meg.”

Örömmel vette elő Margit a képet s ragyogó szemekkel tartá a férfi elé.

— „Nem, hasonló anyjához!” — volt a családott felkiáltás.

— „Nem egészen az apja,” — mondá alig hallhatóan Margit.

Az apja! — ez a rövidke szó elég volt arra, hogy Bélának minden reményét a boldogságra lerombolja. Érezte, tudta, hogy ez a gondolat megmérgezné egész életét.

Mialatt a férfi szívében a szerelem és fél ékenység harcolt egymással, — az asz-szony néhány nyugodt szóval bucsuzott el tőle, — nem sejtve, hogy e percben életé-nek egy nagy forduló ponján állt

Elváltak, — hogy soha többé ne lás-sák egymást.

KÖZGAZDASÁG.

Lapunk első számában kötele-ségünk lenne közgazdasági program-munkatröviden körvonalozni, mivel azonban mi a gyakorlati élet által kijelölt és meg-értelt ama közgazdasági mozzana-tokat fogjuk főleg figyelemmel kísérni, melyeknek ismertetésével közhasznót vélünk előmozdítani, azért elállunk a

sablontól és csak azt igérjük hogy a mezőgazdaság keretébe tartozó kérdé-sek megvilágítására minden lehető meg-fogunk tenni és vármegyénk gazda kö-zönségének igyekezni fogunk a világ közgazdasági vívmányainak ismerteté-sével szó csöve lenne!

Gazdáink figyelmébe.

Vármegyénk egész gazdaközönségének főtermesztvénye a lóhere, melyet úgy takar-mányozási, mint magtermelési célokra egy-aránt előszeretettel termelnek. A magtermés — különösen ha az időjárás kedvező — vi-dékünkön igen szépen sikerül.

Az utóbbi években a magtermelésnek egy igen nagy ellensége: az aranka az ország egész területén elhatalmasodott, ugy-annyira, hogy tiszta arankamentes magot — dacára a mindenféle jobbnál jobb szervezett arankatisztító gépeknek — egyáltalában lehetetlen beszerezni.

Ez a valóságos csapás tudomására ju-tott a külföldi magkereskedőknek is, a kik magyar lóheremagot vásárolni egyáltalában nem akarnak, semmi sem természetesebb tehát, mint az, hogy a lóheremag-kereskedelemben a pangás beállt, — a mi legelső sorban gazdáinkat sújtja legjobban.

Tallian Béla földmívelésügyi miniszter az aranka kötelező irtását szabályozó 1898: XII. t.-c. és annak végrehajtására vonatkozó 1894-évi 48000. sz. a. kiadott rendelet 51. §. pontosabb végrehajtása iránt újabb rende-letet bocsátott ki, amelynek első részében az aranka irtás ellenőrzésére vonatkozó hatósági intézkedések foglaltatnak, a második rész pe-dig az aranka tényleges irtási módozatait szabályozza.

A hatósági intézkedésekre vonatkozó részt az összes községeknek megküldték, egy-ben a vármegyei hivatalos lapban is közzé-tették, tehát ebből csak a következőket eme-lem ki: az aranka kiirtásának határidejéül a vármegye alispánja a gazd. egyesület meg-hallgatása után vármegyénk alsóbb vidékén *május hó 30 ára*, a felsőbb vidéken *június hó 15 re* határozta meg. A mezőőrök köte-lesek a mulasztó lóhere-tulajdonosokat beje-lenteni és a fenti határnapon túl a mutat-kozó arankafoltokról az előljárásnak jelen-tést tenni.

A községi előljárásgoknak ezenkívül kötelességük megvizsgálni a határukban levő terméseket s a mulasztókkal szemben a tör-vény intézkedéseit szigorúan érvényesíteni.

Az aranka irtására nézve a miniszteri rendelet következőleg intézkedik:

A csak egy évre művelt táblákon min-den legkisebb *arankafoltot* a kaszálás előtt szembeötölő módon *karóval meg kell jelölni*. A kijelölt foltokat egészen a földig le kell kaszálni, illetve célszerűbb letarlózni. Gondo-san meg kell vizsgálni, hogy mennyire nyul-nak még egyes arankaszálak a lekaszált fol-ton túl, a lóherébe s legalább *még egy lépés-nyire* tovább kell kaszálni.

A lekaszált arankás lóherét gondosan *szákba* kell összeszedni, ügyelve, hogy ki ne hulljon. A lekaszált herét, ha még nem ment magva az aranka, meg lehet etetni, ellen-esetben el kell égetni.

A több évre szánt herésekben. lucerná sokban ugyanugy kell megjelölni az arankás foltokat, mint fentebb említém. De ezen le-kaszált foltokat a kaszás takarmány eltávo-lítása után be kell hinteni körülbelül 30 cm. szalmával s el kell égetni. Célszerű. ha azok a gazdák, akiknek gazdaságában a hereter-mesztés jelentékeny tért foglal, a hintett szal-mát az égetés biztosabb hatása érdekében *petróleummal* is meglocsolják. Két hét múlva meg kell vizsgálni a kiegészített foltokat s a mutatkozó arankát *szákban*, vagy ruhában eltávolítani. A foltok felásandók aként, hogy minden gyökér mélyen a földbe keverjük. További két hét múlva, ha arankás lóhere, vagy lucerna nem mutatkozik, a foltok be-vehetők. Az ily foltokat ezután is figyelem-mel kell kísérni s a mutatkozó arankát a lucerna, vagy lóhere tövel együtt a már elő-irt módon eltávolítani.

Ezen rendelete által a földmiv. minister komolyan hozzátartott annak a bajnak orvoslásához, mely a lóhere és lucerna magtermelésünket az aranka folytonos terjedésével veszélyezteti.

Gazdáinkra nézve ezen rendelet kiválóan fontos, másrészt a lóheremag termesztés, egyrészt az állattakarmányozás szempontjából.

Sajnálattal kell kijelentennem, hogy gazdáink ez idő szerint egyáltalában nem törődnek az aranka irtásával. Egyes községek hátráin olyannyira elhatalmasodott az, hogy a lóherét már alig lehet a táblákban észrevenni, pedig ezt a rendeletet gazdáinknak a legnagyobb méltánnyal kellene fogadniok és saját erejükből is oda kellene törekedniök, hogy ez a legszigorubbant hajtasák végre, — mert a hogy minden gazdának érdeke az, hogy lóheremagját az arankamag el ne rontsa, lóhere vetését az aranka el ne lepje, éppen úgy az egész gazdaközönség érdekéből alakul ki az a miniszter által is szem előtt tartott közérdek, hogy az aranka terjedése meggátoltassék és irtásának megfelelő intézkedés tétessék.

Horváth Mihály,
gazd. egyi. titkár.

Ügető-verseny. A június 26. án lefolyt ügető verseny oly szép erkölcsi s anyagi sikerrel járt, hogy az urkocsisok egyesületének választmánya tegnap Lónyay Gábor gróf elnöklele alatt elhatározta, hogy szept 24-ik és 25-ik napjain ismét rendez versenyt. Első nap hét, második nap hat versenyszám lesz az utóbbiak között egy hölgyek tét versenye és egy hölgyek vigasz versenye is lesz. A versenyt a mezei gadák vágta versenye fogja bezárni.

Ménselejtezés lesz e hó 18. án Turja remetén az álami mén telepen. Felhívjuk reá az érdeklődők figyelmét.

* **A „felvidéki gazdasági népbank** r. t. Ilosván f. hó 1-én megkezdte működését.

* **Munkácson új bank alakul** Béresy Géza gazdasági felügyelő, dr. Blumenwitz Gyula ügyvéd, dr. Fenyves Albert ügyvéd, ifj. Fuchs Mór fakereskedő, Fisch Jenő főtőzsdés, Moskovits Salamon, Sapir Albert, Rosner Lipót s Rosner V. Mór kereskedők s Widder Sándor gyógyszerész „Munkácsi hitelbank r. t.” címen új bankot alakítanak. A részvények száma 1000 lesz 200 korona névértékkel, az új bank alaptőkéje tehát 200.000 korona. A részvények aláírásának végső határideje f. évi aug. 15. Az aláírásakor 10% fizetendő, azonfelül részvényenként még 2 korona alapítási díjat kell lefizetni. F. évi szeptember 1-ig még 20%-ot kell lefizetni, a névérték többi része részvényenként 20 korona havi részletben is fizethető. Az alapítók az igazgatóság tagjainak kinevezését 3 évre magoknak tartották fenn. Ugy halljuk, hogy az új hitelintézetre szép jövő vár, a mit az is igazol, hogy az alapítókét már eddig is tuljegyzték.

TÖRTÉNETI ADATOK.

Egy rovatot nyitunk a fenti cím alatt. Célunk az, hogy minden, vármegyénkre vonatkozó, vagy abban található régi emlékekkel megismertessük olvasóinkat. Hiszen eme szülők hazánknak nemcsak jelenét s jövőjét akarjuk munkálni, hanem múltját is lehetőleg meg akarjuk ismertetni, — a multat a mely sokszor fájdalommal teljes, de mindig dicsőséges volt, s a melynek emlékeit vagy még nem ismertették, vagy ha ismertették is,

de a közönség nagy része előtt még sem hozzáférhető módon tették azt.

Közzé fogunk tenni e helyen minden történeti adatot mely vármegyénkre vonatkozik s a mely arra hivatott, hogy az érdeklődést fölkeltsé; ama műemlékek leírását, a melyek talán elrejtve várják fölfedeztetésüket; okmányokat, a melyek bármi okból érdemesek a közlésre, családi ereklyék leírását szóval mindama régi emlékeket, a melyek vármegyénkkel bármint tekintetben vonatkozásban vannak. E föladatot azonban sikeresen csak úgy oldhatjuk meg ha munkánkban szíves olvasóink is segédkeznek nyújtanak.

Kérjük azért lapunk olvasóit, hogy ha tudomással bírnak vármegyénk kulturális haladásának bármely régi emlékeről, annak hű másolatával (ha okmány) vagy rövid leírásával (ha másféle emlék) legyenek szívesek lapunkat fölkeresni.

Ez alkalommal egy végrendeletet teszünk közzé a melynek írója régen porlad de a kinek szelleme, jóságos lelke, lángoló hazaszeretete irásának minden sorából még most is tüdén áramlik felénk. E nő *Bónis Pogány Karolina*.

Végrendeletem, irtam november 15-én 1885. Míután forrón szeretett feledhetlen édes anyám halála által minden vagyonom feletti rendelkezés az új törvények értelmében saját akaratomtól függ, tekintetbe vévén sok lelki és anyagi fájdalmak által megrongált egészségemet s ebből következhető kora haláloamat, rendelem, amint következik: Szeretett jó férjemet Bónis Barnabást teszem általános örökösömmé, használja életében minden vagyonomat tetszése szerint, megiegye vén, hogy eladni semmi ingatlant nem lehet se neki, se az ő halála után birtokába lépő hagyatékosaimnak.

Sógorom Lónyay László gyermekeit forró szeretettel ölelvén keblemhez hagyom Bernát Eugénia Lónyay Ferencnének kovászói timsógyáramat, az ő gyermeknekül halála esetében menjen át Lónyay Lujza és László testvérekre.

Bereg és Ugocsa megyébe található aprólékos fekvő jószágaimat — melyeket azért nem nevezhetek meg mert némely részével e adó szándékom van, — valamint muzsalyi ritka szép és jó karban levő szállómat hagyom Lónyay László kedves öcsémnek.

Madai tagosított birtokomat, mely tesz 385 holdat, 285 holdat Lónyay Lujza és Bónis Malvinnak közösen, 100 holdat belőle pedig Tompa Mihály koszorus költőnk s barátom fiának, vagy ha kis fia meghalna, leányának, vagy ha gyermeke nem maradna, azon esetben a magyar akadémiának — ez utóbbi tette engem Tompának 1846. februárban Szemere Miklóshoz irt *Kórágyn* című köitémnye indított.

Nagyfalusi határban kedves nagyanyámról reám maradt tagosított birtokomat, melyből 50 holdat eladtam, szeretett rokonom Máriási Emília. Mária és László gyermekeinek

Kovászói fekvő jószágomat minden rajta levő épületekkel, regáléval kőbányával (a timsóbányát ide nem értve) malmokkal hagyom imádás-erű kegyelettel tisztelt szerencsétlen halállal kimult, forrón szeretett rokonom Bárd Perényi Zsigmond fiának Perényi Zsigmondnak oly feltétellel 1-ör hogy soha zsidónak hasznóberbe ne adhassa.

2-ör hogy ha valaha beregi lakos lenne, az évnek, ha csak egy részét, Kovászón töltsse s a sirbolt körül általam ültetendő kerthez kertészt tartson.

Ifj. Fedák István orpington telepe Beregszász.

Előjegyzéseket elfogad számfeletti sárga orpington csirkéire. Jércék ára 6 korona. Kakasok ára 7 korona.

Az előjegyzett baromfiak a miskolczi országos baromfi kiállítás után október 10-ike táján adatnak át.

3-szor a Benei protestáns eklézsián-évenként 50 pengő forintot, a papnak 10 szeker tűzifát adjon.

4-er a Borzsovai protestáns eklézsiának, melynek tagjai családomhoz sok rokonszenvet tanusítottak századok óta, szintén 40 pengő forintot fizessen évenként.

5-ör a Szigeti protestáns Tanodának, melyet ugyis nagyrészt családom alapított évenként fizessen 150 pengő forintot, azaz Szötven pengő forintot, melyből egyharmadrész egy jó tanuló honi apától származott gyermeknek, — később pedig protestáns lelkész gyermekeinek adassék.

Azon összeget, melyet a nagyfalui jószág kiváltására fordítottam, hagyom férjem saját rendelkezése alá 3000 pengő forint híján, melyek a következő célokra fordítandó mindjárt halálom után:

Adjon férjem kötelezvényt 1000 forintról a nagyfalusi protestáns eklézsiának, és fizesse 5 ptes kamatját.

1000 pengő forintot a pazonyi protestáns eklézsiának, annak is 5-ös kamatját.

1000 pengő forintot a pesti magyar színészi nyugdíjintézetnek.

Az általam 1855 ik évben a Sárospataki iskolában kitűzött díjjakat s az irodalom emelésére tett intézkedéseimet férjem teljesíteni köteles, valamint mindig hat magyar hírlapot járattatni s évenként 100 pengő forintot magyar könyvek vásárlására fordítani, — halálom után talán az urbéri kárpótlásból vagy bármiből maraandó tőkepenzeimet az én magam adósságai — értem melyek szüleimről maradtak reám, vagy saját nevemben vétettek föl — kifizetésére fordíttassanak, a fent maradt összeg, vagy arról kötelezvény adason át fele a magyar akadémiának jutalomdíjakra, — megjegyzendő, hogy csak a magyar történetből vett művek díjaztassanak alapítványomból.

Ezüst szereimen, melyből a kenyeres és dolgozókosarat hagyom emlékül ifjuságom legkedvesebb barátnéja Abonyi Budai Amáliának és illetőleg Vilma leányának, — osztozzanak Lónyay Lujza, Bónis Malvin, Miklós, Marika egyenlően, de csak férjem halála után. — fehérműim, ruháim osztassanak el közöttük szintén.

Ferge Amália fogadott testvéremnek hagyok évenként 50 pengő forintot vagy annak tőkéjét.

Könyveim legyenek a Nagy Enyedi Collégiumé, stikkelt butorom ne legyen senkié, égettessen meg, azon hét gyűrű, melyet hordok és a két gránátos szív s lánckarperec temettessen el velem, hideg tetemeim okvetetlen a kovászói sirboltba édes anyám mellé tétessenek

Már most pár szóm van hozzád édes Barnám! Tudod, hogy életem főhajtása volt miszerint lakásom valaha Lónyay László kedves öcsénk legyen, ha valaha szeretettel, rendelkez a szerint, hogy igen szeretném, ha a jószágot is neki adnád, mondanom sem kell, téged pedig édes Lujzikám arra kérek égy gyámola bátyád öreg napjainak, igyekezz életét kellemessé tenni, légy magyar szívvvel, lélekkel, szeresd hazádat mindenek felett, ugyan az a kérésem rokonaimhoz is.

A mi kevés ékszeireim vannak, legyenek Abonyi Vilmáé, valamint legszebb 48 szemlyre való

Képeim legyenek Lónyay Lujzáé, valamint a Dobozy Erzsébettől maradt néhány tárgy Miklóse, Máriáé. Egy kocsim Darvas Liláé, Ferge József és Ignácnak hagyok két két fejős tehenet és 100—100 pengő forintot, az ő édes anyjokat, ki utolsó maradványa boldog gyermekségemnek, férjem holtigillendően el fogja látni és a kovászói sirboltba temettetni, Ferge Málinak hagyok egy rendbeli butort Kovászóról és égy tehenet.

Egy kis üres helyet azért hagyok, hogy még irhassak, ha valami eszembe jut.

Isten veled édes Barnám, isten veletek többi szeretteim, utolsó fohászsom is imádtott hazám felvirágzásáért s a ti boldogságotokért kél lelkemből.

Jelen végrendeletem végrehajtójául elkérem rokonom és barátom Abonyi Istvánt, az ő halála esetében Bereg és Szabolcsmegyék törvényszéki elnökét. Bónis Pogány Karolina. (P. H.) Minden leveleim, irományaim olvasatlan égettessenek el Lónyay Lujza által.

VEGYES HIREK.

* **Személyi hírek.** Jobszty Gyula alispán f. hó 5-én szabadságra ment. Szabadságidejét Radegund fürdőben fogja eltölteni. — Schürger Ferenc főgimn. igazgató az „Országos Középiskolai Tanáregyesület” közgyűlésére Székely-Udvarhelyre utazott s ott az érettségi vizsga reformjáról előadást fog tartani. — Szép Géza törvényszéki elnök f. hó 10-én 2 havi szabadságra megy.

* **Képviselő a kerületében.** A felvidéki kerület képviselője Barta Ödön f. hó 12-én érkezikke Budapestről kerületébe. A Remetén fogják fogadni.

* **Királyi kitüntetések.** A király Abonyi Emil keresk. min. tanácsost a Lipót-rend lovagkeresztjével s özv. Merényi Jánosné szül. Nagy Piroska urnót, a „Munkácsi segélyző és árvaházi nőegylet” elnökét a koronás arany érdemkeresztrel tüntette ki.

* **Körorvos választás.** A tarpai körorvos állásra egyhangulag dr. Balázs Imre hátmegi körorvost választották meg.

* **Uj plébános.** Meszlényi Gyula szatmári rk. megyés püspök Kompaneck Gáspárt Tövisfalvára lelkészszé kinevezte.

* **Áthelyezés.** Morvay Gyula munkácsi állatorvost a földmívelésügyi miniszter Budapestre helyezte át s helyére Fenyő Sándor budapesti állatorvost nevezte ki.

* **Fedák Sári tanulmányuton.** A híres színművész özv. Csepreghy Ferencné, szül. Rákosi Ida asszonnyal Osztenébe megy, onnan pedig Londonba utazik, hogy ott a budapesti Király-színházban jövő évben előadandó színműveket tanulmányozhassa.

* **Előléptetés.** Huszár Frigyes főgimnáziumi tanárt a v. és közoktatásügyi miniszter a VIII. fiz. osztály 3. fokozatába léptette elő.

* **Uj honpolgár.** Reicher Lajos munkácsi uradalmi számellenőr Beregvármegye alispánja kezébe a honpolgári esküt letette.

* **Versenyhír.** A jun. 26-án lefolyt ügétőversenyen Hajdúvárm. és Debrecen szab. kir. város főispánja: Domahidy Elemér meghívta Fedák Sári művésznőt az ősz folyamán Debrecenben tartandó ügétőversenyen való megjelenésre. Fedák Sári meg is ígérte, hogy 2 ügétő lovával, — melyeket a külföldről szerzett be s idáig igen jónak bizonyultak — részt fog venni.

* **Táncmulatság Mezőkaszonyban.** A Mezőkaszonyi Kaszinó f. hó 2-án saját alapja javára sikerült táncmulatságot rendezett a Rác-udvar szellős helyiségében; a zöldágakkal körülvevett s izlésesen felszített táncterem már a kora esti órákban megtelt táncolni vágyó fiatalokkal; Lányi Lajos kitűnő bandája csakhamar rázendítette s a lengő ruhás, kipirult arcú lányok tüzzel áldoztak Terpsichorenak; a mulatság a legderültebb hangulatban folyt s a mámoros levegőben szinte igaznak tűnt fel a mondás: sohse halunk meg! Amor istenke pedig keresztül-kasul repkedte a termet s gyújtó nyílával ragyogóvá tette a szemeket. Nem nagy volt a társaság, de a disztinvált úri közönség meglehetősen tapasztalta, hogy a régi híres kaszonyi majálisok nem vesztek értékükből semmit s már a nap is megkezdte körutját, mikor a mamák gondosan beburkolva álmodozó lányait, kocsira ültek s a mulatság véget ért. A négyeseket 25 pár táncolta; a mulatságon megjelentek: **Asszonyok:** Bakcsy Lászlóné, Belényesi Sándorné (Barabás) Csátary Györgyné, Dvorák Antalné (Mátyus), Erdőhegyi Albertné (V.-Atya), Füzesséry Lajosné (Bótrágy), Guthy Jánosné, Kóródy Zoltánné, Miklós Józsefné, Morvay Zoltánné, dr. Nagy Andorné, Papp Sándorné, Szabó Albertné (Beregszász) Szabó Elemérné, Wurga Sándorné (Beregszász). **Leányok:** Abraham Erzsike (Budapest), Belényesi Erzsike (Barabás), Csátary Juliska, Dvorák Nelli (Mátyus), Erdőhegyi Sárka és Annuska (V.-Atya), Füzesséry Ilonka (Bótrágy), Guthy Boriska és Ilonka, Györfly Lenke és Margit (Bátyu), Heimann Jolánka (Ungvári), Kabáczy Leona (Bótrágy), Novotny Ervinke (Bótrágy), Papp Ilonka, Péter Erzsike és Juliska, Szabó Jolánka és Marcsa (Beregszász), Váczy Margit (N.-Szöllős).

* **Megölte a bánat.** Ebben a szürke, hideg világban szinte hihetetlen ez az érzékeny történet. Süsmán Amália 16 éves leánynak ezeltől mintegy 3 évvel meghalt az édes atyja s azóta anyjával a legnagyobb nyomorúságban szynlódott. Anyja, hogy számos tagból álló családját fenntarthassa, a múlt héten Budapestre ment szolgálni. A leány ezt nagyon szívére vette s azóta nem találta nyugalmát. Folyton sirt és sirt, míg végre szíve megszakadt. Szegény anyja még most sem tudja leánya szomorú sorsát.

* **Lovagias ügy.** A szolyvai takarékpénztár feltörésével Markovics Mózes és Markovics Jula lázi (Ungvm.) lakosokat gyanúsították. Ezért ők Amerikába mentek ki. Most azonban visszajöttek s ezt Steinberger Mózes munkácsi bérkocsitulajdonos a rendőrség tudomására hozta. Markovicsék emiatt jogtalan önszegélyből rátámadtak Steinbergerre a nyílt utcán s őt alaposan elverték. A rendőrkapitány ezért őket 8—8 napi elzárásra és 100—100 korona pénzbüntetésre ítélte.

* **Andrássy utcai csendélet.** F. hó 3-án az Andrássy-utcai legények megakarták verni Schrek János földmivest. Ennek sógora: Abroncsos István segítségére sietett. A nagy riadalomra odasietett Dóka György városi rendőr, ki a revolvért elvette, a golyót belőle ki akarta venni, de az elsült, a rendőr tenyerét átfurta és Székely József kezét is megsebesítette. A két sérülés közül egyik sem veszedelmes.

* **Rendőrség helyett csendőrség.** Munkács város a rendőri szolgálatot csendőrséggel akarja végeztetni. E végett járt is már küldöttség a belügyminiszternél. A terv igen helyes, csak az bánt minket ha erre rágondolunk, hogy a csendőrség altisztjeinek karl-bojtja sarga-fekete, a csendőrség szolgálati szabályzata pedig az osztrák „Dienst Reglement” szolgái fordítása.

* **Szelvénybevéltás.** A Beregszászi Hitelintézetnél még mindig nem váltották be az 1903. évi részvénytulajdonosok. Egy-egy szelvényért a részvénytársaság 12 koronát fizet.

* **Kinek kell kenyér?** Az ugcsoi feketehegyi áll. kőbányába 200—300 kavicsstörő munkást keresnek. Egy vasuti kocsi betöltő kavicsmennyiségért, — vagyis 7 1/2 köbmétert — a bánya 13 koronát fizet, a betérhelésért még külön 1 kor. 60 fillér jár. A bánya a munkásoknak ingyen lakást ad, őket pontosan fizeti ki s ellátja őket télen-nyáron munkáival. Állomás: Királyháza, Tekeháza, Nagy-Szóllós.

* **Munkácsi építkezések.** A munkácsi városháza ma már a befejezéshez közeleg. A járásbírói építkezéseket pedig már megkezdtek. Ez utóbbi építkezéseket Virányi Béla beregszászi mérnök — lapunk munkatársa — ellenőrzi.

* **Erélyes mama.** Mezőkaszonyban az a hír terjedt el, hogy egy Danesné nevű asszony kis leányát felakasztotta. A nyomozás rögtön megindult és dr. Weltman Sándor járási orvos a kis leányt azonnal megvizsgálta s nyakán tényleg horzsolást talált. Az eset tanui azt mondják, hogy az asszony nem akarta leányát felakasztani, csak épen ijesztette azzal és talán meg is próbálta azt nagyobb nyomatékosság okáért.

* **Megzavart táncmulatság.** Vigan voltak Jánd községben, mert bál volt. A mulatságot azonban megzavarta K. Toldi Gyula ottani lakos, mert Budapestre belát felhevült állapotban arcul ütötte.

* **Sertéslopás.** Beregyfaluban Molnár Sándornak egy két éves, 160 korona értékű vemhes kocáját és 1 darab hat hónapos, fehér göndör szőrű ártánymalacát, — ami 60 koronát érhetett — ismeretlen tettes egy éjjel ellopta.

* **... szökés párosan.** Olesvári István volt benei lakos Amerikából 1000 koronát küldött feleségének. Végül írmanak, hogy hgy ha hazajön, vehessen magának egy kis telket, amin megműködhesek. Az asszony férje távolléte alatt Balog Vincével szerelmi viszonyt szőtt s most, hogy az 1000 koronát megkapta, szereővel megszökött.

* **Veszedelmes játék.** Sötér Gábor 15 éves fiu hozzájutott az apja pisztolyához és Nagy-Beregen a köztéren az ott játszó gyermekek közé lövöldözött. Szerencse, hogy senkit sem talált el.

* **17 Wertheim kulcs.** Az Asztély felé vezető uton 17 Wertheim kulcsot találtak. A szolgabírósnál a kulcsokat tulajdosuk átvehetik.

* **Éjféli párbaj kisérlete.** Kajor Bertalan, Illés György, Illés Ferenc, D. Toldi István, Kakuk Imre jándi lakosok betörték Diák Pál jándi lakos lakásába éjjeltájban azzal a szándékkal, hogy őt megverjék. A zajra azonban a háznép felébredt, mire a hősök elrebbentek. A bűnvádi eljárás megindult.

* **A revolver nem játékszer.** Medgyesi Bálint f. hó 3-án délután Schek borbélynak Gyuri nevű inasától revolvért akart vásárolni s azt nézegette, próbálgatta, mire a töltött revolver elsült és Medgyesi bal kezének két ujját elszakította.

* **Táncmulatság Gergeyben.** A gergelyi rk. egyház iskolája javára f. hó 10-én d. u. 5 órakor táncmulatságot rendez. Személyjegy 1 kor., családjegy 3 korona.

TÖRVÉNYSZÉK.

* **Eiveszett okiratok.** Domkos Ferenc és Reisman Linka c. omonyai lakosok elvesztettek 1 db 200 K. értékű, 44891 sz. 3%-os magyar-jelű hitelbanki nyereségekötvény-s elvényt 12—13-ig és 1 db 300 K. értékű, 341/214. sz. Reisman Linka nevére szóló, mezőka-zonyi népbanki tetéti könyvecskéről a Beregszászi kereskedelmi és iparbank által kiállított tértvényt. A beregszászi kir. törvényszék 456/04. sz. végzésével ezeket az okiratokat semmiesnek nyilvánította.

* **Kacz Jakab iloncai lakos** elvesztett egy az ő elfogadói — a Lebovics Izik kibocsátói — s a Klein Izák forgatói a ársával elátozt kitöltet en vá tőriapot. A beregszászi kir. törvényszék felhívja a változólap birtokosát, hogy esetleges igényét érvényesítse, mert ha ezt a tővény szerinti idő alatt nem teszi, a okiratot megfogja semmisíteni.

* **Zavagyák Mihály** nagy-bégyani lakos kérelmére a Beregszászi hite intézet által 1902 augusztus 6-án VII. 3. sz. a. *Zavagyák Mihály* nevére kiállított 260 K.-ról szóló betétkönyvecskét semmiesnek nyilvánította.

* **Okleveletlen ügyvéd.** Eisner Samuel bereg kövesdi lakos, hogy egy kis mellékresestre tegyen sőt. egyeseknek tekkönyvi beadványokat készített díjazás mellett. Az ilosvai kir. járásbírósg őt ezért 60 K. pénzbüntetésre ítélte, amit behajthatatlanság esetén 6 napi elzárásra fog átváltoztatni. Nem hallgathatjuk el e helyen sem azt, hogy ez az eset nem áll magában. Munkácson és ilosván, de kisebb mértékben Beregszászban is többen üzik a zárlászi ipart. Emlitenünk sem kell, hogy ebből nagyon sok baj származik mert a zárlásziok nem értenek a tekkönyvhöz, nem is konyítanak a szerződés csinálásához. Ők minden célukat elérk, ha a díjat zsebre teszik.

* **Gondnokság alá helyezés.** A beregszászi kir. törvényszék *Lakatos László* 41 éves gk. válásu. klacsanoi szüetésű egyent és *Simon Károly* 37 éves ev. ref. vallásu nagy-guti lakost, emebetegség okából gondnokság alá helyezte.

* **Az ilosvai kir. járásbírósnál** a nagy forgalomhoz képest csekély a személyzet, különösen pedig a fogalmazó személyzet, aminek az a következménye, hogy a bírának otthon is dolgozniok kell hivatalos órákon kívül. Ajánljuk ezt az állapotot a törvényszéki elnök figyelmébe.

* **Szorulnak a zugirásziok.** Lapunk zá takor arról értesülünk, hogy az ilosvai kir. járásbírósnál jelenleg 10 egyen ellen folyik zugirászat miatt az eljárás.

* **Bekísértek a kistaludi rablógyilkosok.** *Simon Mihály* járdi földmivest aki Jurkovic László kistaludon május 17-én kirabolta és meggyilkolta a napokban a beregszászi központi fogházba kísérték.

Tisztelt közgyűlés!

A beregvármegyei kaszinó második megalapítása, fentartása és fejlesztése azon két férfi nevéhez fűződik, a kik közül egyik már ugyan halott, de halála poraiban is édes emlékeket kelt maga után, a másik pedig közöttünk él és mozog s dicsőséggel halad pályáján, melyet számára a sors s kiváló képességei szabtak elő.

Hogy a beregvármegyei Kaszinó fennáll a díszes otthonában, hőmérője a társadalom léktetésének, a jók és igazak nemes harcának, az Füzesséry Péternek és Arnold Sándornak az el-évülhellen érdeme.

Füzesséry felépítette, hamvaiból új életre keltette, Arnold pedig — súlyos és nehéz viszonyok között — megtartotta és magas fokra fejlesztette ezt a magas irányú társadalmi intézményt.

A Kaszinó, ha abban a keretben mozog s azt a célt szolgálja, a mi neki természetesen rendeltetése, a jók és a becsületes emberek társasága marad mindörökké.

Falain belül mindenki egyforma, a születési és vagyoni előjogok kívül maradnak s egyetlen kritérium a feddhetlen előélet, a tisztességes és becsületes magaviselet.

Nincs itt helye kínai falnak és semmi olyan törekvésnek mely akár a viszonyok egészségtelen fejlődése, akár a korszellem beteges kinövése folytán a kaszinói tagok közötti bántó megkülönböztetéseket tenne.

Ez a hajlék az egyenlőség vára s falai közül száműzve van minden oly elmélet, vagy gyakorlat mely az egyenlőség ezt a jogát sérthetné s azt a testületet, a melynek a társadalmi összetartozandóság, a jó és tisztességes emberekkel való művelt és disztigvált érintkezés a főjellege, a klikkuralom és az osztályérdek küzdő terévé tenni.

Ilyen felfogással s ezen felfogásnak nyílt és bátor hirdetésével állott távozó elnökünk évek hosszú során keresztül a kaszinó élén.

Nemes becsvágyának egész melegségével, akaratának egész erejével küzdött és fáradott abban, hogy ez a kaszinó legyen a vármegye közéletének gócpontja, az eszmék nemes harcának Alfája és Ómegája.

Törekvései sikerrel jártak s a mi fény és dicsőség lengi körül falainkat, annak legnagyobb része az ő fejére száll vissza.

Ugyanazért, hogy távozása alkalmasból külsőleg is kifejezést adjunk az ő elévülhellen érdemeinek és tántoríthatlan ragaszkodásunknak, indítványozom, mondja ki a közgyűlés, miszerint Arnold Sándornak körünkben való távozását s az elnöki tisztről történt lemondását sajnálattal veszi tudomásul;

érdemeinek elismerésül ötöt disztagul megválasztja s erről jegyzőkönyvi kivonaton s a disztagsági okmány kézbesítése mellett értesíti.

Az éljenzések után a közgyűlés Arnold Sándort disztagjának választotta s érdemeit jegyzőkönyvbe örökítette meg. A beszédet szószerint jegyzőkönyvbe vették.

Rövid idővel ezután a Beregvármegyei Irodalmi és Műpártoló Egyesület 24 tagu küldöttsége felkereste Arnold Sándort, mint eddigi elnököt, a lakásán s itt Dr. Gulácsy István előadta, hogy azok akik vele együtt a távozandó házában megjelentek, a beregvármegyei irodalmi és műpártoló egyesület nevében azon alkalomból tisztelegnek nála, hogy ő, körükből távozni készülvén az egyesület elnöki állásáról lemondott. E búcsút ne tekintse a visszajépő elnök iránti udvariasság egyszerű tényének. Az irod. és műpártoló egyll. a vm. társadalom egy részét alkotja s ünneplésével e társadalom érzelmeinek: nagyrabecsüléseinek, szeretetének ad kifejezést.

Az egyesület célja: a magyar nemzeti kultúra és az általános műveltség terjesztése, méltó arra, hogy a legkiválóbb elméket foglalkoztassa, de az egyesület szerény kereteinél fogva nem juttathatja hírnévhez dicsőségre céljai bármily buzgó munkásait sem. A legnagyobb jutalom amit adhat, a tagok tisztelete, nagyrabecsülése, szeretete. Bizik benne, hogy a távozó szívesen fogadja e szívóll jövő érzelmeiket, mert hiszen az, hogy milyen szeretettel karolta fel az itteni társadalmi feladatokat, — holott pedig őt semmiféle magán érdek nem fűzte ide, — mily áldozatkész buzgalommal szolgálta az irod. és mp. egyll. ügyeit, azt mutatja, hogy velünk együtt érző szíve van.

Ha felépül a beregszászi színház: a maradandó emléke lesz Arnold Sándornak

Köszönetet mond neki az egyesület ügyei buzgó vezetéseért s a tagok tisztelet és szeretetteljes búcsuját azon remény kíséretében tolmácsolja, hogy a távozók ezután is fennfognak tartani velük a társadalmi összeköttetés fonálát.

Arnold Sándor kijelentette, hogy az egyesületnek továbbra is tagja akar maradni, ügyei iránt épen olyan érdeklődéssel fog viselkedni, mint eddig.

Majd az egyesület nőtagjai nevében Benda Kálmán virágcsokrot adott át Arnold Sándornak s őt a következő szavakkal üdvözölte:

Méltóságos Asszonyom!

Engedje meg, hogy pár szerény szóval tolmácsolhassam a műpártoló kör hölgytagjainak búcsuját.

A példabeszéd ezt tartja, hogy minden ember olyan kalappal köszön

amilyen kalapja van neki és ez az egyszerű mondás mély filozófiát fejez ki, mert a köszöntésben rejlik a tisztelet és nem abban, hogy vajjon díszes vagy egyszerű kalappal köszöntünk-e. Nekünk, az irodalom és műpártoló körnek nem adatott meg a mód és alkalom, hogy szívünk szerint és Méltóságok érdemei szerint búcsúzhassunk el, hanem azért remélem, hogy egyszerű kalappal szerény alakban tett köszöntésünket kegyes szívvel fogadják Méltóságok.

Ennek a virágcsokornak minden szála egy-egy jó kívánságot jelképez. Isten áldja meg Méltóságokat.

Arnold Sándorné szívből fakadó szavakkal köszöntö meg a kedves megjelentést s érzékenyen vett búcsút az őt üdvözölő hölgyektől.

Vármegye. Városok.

Beregszász város képviselőtestülete a város életére nézve korszakot alkotó határozatokat hozott folyó hó 4-én tartott gyűlésében.

Örömmel üdvözöljük a haladás útján a képviselő testületet, annak hivatott tetterős vezérét, a város polgármesterét.

Egy pár év és ime a multak mulasztását helyre hozza a város, egy pár év és Beregszász a modern városok sorába lép.

Először is az érdemnek adózott a képviselő testület, midőn városunk nagynevű szülöttjét Halász Ferenc v. és közoktatásügyi min. tanácsost Cséner Nándor indítványára egyhangú lelkesedéssel a város diszpolgárává megválasztotta.

Egyik nagy fia iránt róttá le háláját ez által a város és midőn Halász Ferencet a a polgárra nézve ezen legnagyobb megtiszteltetéssel illette, önmagát becsülte meg a képviselőtestületet.

A diszpolgári oklevelet a polgármester vezetése alatt egy küldöttség fogja Halász Ferencnek átadni.

Elhatározta a képviselőtestület, hogy a város összes utcáit aszfalt járóval és az Andrassy utcát az Oroszlán vendéglő sarkától a Verbőczy-terem keresztül ha méter aszfalt kocsijáróval látja el.

Elképzelni is vakmerőség volt, Beregszász város u-cáit aszfalt járóval. És ez a jövő év folyamán meglesz, egy év alatt az összes járdák elkészülnek.

Az érdem jutalmazása volt, midőn a képviselőtestület, ugy a polgármester, mint a rendőrkapitány fizetését már most rendezte. A polgármester fizetése 4,800 koronában, és 760 kornoa lakbérben; a kapitányét pedig 2600 kor. ban és 480 kor. lakbérben állapította meg.

Megmondta egyszersmind a képviselőtestület, hogy ezzel nem elégszik meg, hanem a többi tisztviselő fizetését is már ez évben rendezzi, ugy, hogy már a jövő évben fölemelt fizetést kapjanak.

Elismerés illeti ezért is a képviselőtestületet, mert most már midőn az állami, a vármegyei tisztviselők fizetését rendezték, sőt a magánvállalatok is igyekeznek alkalmazottaik megélhetését biztosítani, a városnak sem lehet elmaradni, annak is kötelessége ez.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajoknál, úgymint idült bronchitis, szármárhurut és különösen lábadozóknál influenza után**

ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban úvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alatti céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

P é n z t

ékszerekre, értékpapirokra és minden elfogadható tárgyakra. Bárhol másutt elzálogosított tárgyakat magamhoz váltok és azokra magasabb kölcsönt a legolcsóbb kamatok mellett adok

Mór Jakabné,
zálogkölcsön intézete Árpád-utca 23.

1904. V. 623/6. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Kubowich Géza ügyvéd, mint **Stern Zsigmond** halmi lakos végrehajtonak **Rubin Emánuel** beregszászi lakos ellen 86 kor. s jár. iránti követelés behajtására kirendelt ügygondnoknak, Stern Zsigmond végrehajtonak Rubin Emánuel ellen 86 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében. alantírott bír. kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a halmi kir. járásbíró 1902. V. 143/33. szám végrehajtást elrendelő végzésben Rubin Emánuel ellen 86 korona tőke, s jár. erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás alkalmával alperesnél lefoglalt pénzszekrény, 25 fali óra ingóság 625 kor. értékben nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a beregszászi kir. járásbíró 1904. V. 623/6. s. végzése folytán Beregszászban alperes üzlet helyiségében leendő eszközésére **1904-ik évi július hó 25-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűzetik, ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, a lefoglalt ingóságok ezen árverésen becsáron alól készpénzfizetés mellett elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen ingók vételárából a végrehajto követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket az árverés megkezdéseig aláírott ki küldöttnél vagy írásban, vagy szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Beregszász, 1904. évi július 3-án

Balogh József, bír. kiküldött.

2226. 1904. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ilosvai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Selelyó Mihályné** mint gyám végrehajtonak **Selelyó Mihály** végrehajtonak szemébe elleni 514 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a beregszászi kir. törvényszék, az ilosvai kir. járásbíró, területén levő Nyiresfalva községben fekvő a nyiresfalvi 58. sz. tjkvben foglalt ifju Selelyó Mihály B/10 sorsz. a. nevéen álló 73. és 77. hrsz szántóból illetőségére a C1, sorsz. a. Geletej Mária javára bekebelezett özvegyi jog épentartása mellett 1468 korona, — a nyiresfalvi 80. sz. tjkvben foglalt Selelyó Mihály B/1. sorsz. a. nevéen álló 61. hrsz. ház 51. ö. szám udvar, kertből 5/10-ed rész illetőségére a C1, sorsz. a. Geletej Mária javára bekebelezett özvegyi jog épentartása mellett 551 koronában ezenel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1904-ik évi augusztus hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor** Nyiresfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladottnak fognak

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át, vagyis 146 kor. 80 fil. és 55 kor. 10 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ilosván, 1904. évi május hó 19-ik napján. Az ilosvai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. **Masika**, ktr. aljárásbíró.

KÖNYVNYOMDA, NYOMTATVÁNYRAKTÁR.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek becses figyelmébe ajánlani a mai kor igényeinek teljesen megfelelően ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDÁMAT
ÉS NYOMTATVÁNY RAKTÁRAMAT.

Könyvnyomdában mindenféle Folyóiratok, Hírlapok, Művek, magán- és közhivatalok részére szükséges Rovatos ívek, Nász-, Vigalmi- és Gyászjelentések, Körlevelek, Számlák, Meghívók, Névjegyek, Tánczrendek, mindenféle Cimkék, Étlapok, Vásár- és Vámcsédulák, bármily nagyságú Falragaszok, valamint minden e szakmába vágó munkák a leggyorsabban és a legízlesebb kivitelben igen olcsó árban készíttetnek el.

RAKTÁRON TARTOK MINDENFÉLE HIV. NYOMTATVÁNYOKAT.

*** MINDENMŰ MEGRENDELÉSEKET BÁRKINEK IS A LEGNAGYOBB KÉSZSÉGGEL PONTOSAN ESZKÖZLÖK. ***
MEGREDELÉSEKET AZ ÜZLETBEN ESZKÖZLÖK. (KÁLVIN-TÉR 8.)

A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam

ENGEL JENŐ,

„SZABADSÁG” KÖNYVNYOMDA VERBŐCZY-TÉR 5. SZ.

**Mezőkaszonyi háza-
mat (B l o k s a y - h á z)
eladom.**

Dr. Kubowich Géza
ügyvéd,
Beregszász, Bocskay-utca 6.

Hat szoba, verenda,
konyha, kamara, istálló és
nagy kertből álló lakás (Vá-
sártér 12. sz. alatt) bérbe
kiadó.

Értekezhetni:
Szopó József
ügyvédnél, Beregszászban

„Levegő, levegő, tiszta levegő!” Ez a kívánsága minden hurotos betegnek. Akik tehetik, azok levegő kurát használnak, ami megfelelő helyeken örvendéses sikerrel is jár. De arra a sok ezerre nézve, kiket hivatásuk vagy más körülményük meggátol abban, hogy tartózkodóhelyül valamely erdőt, hegyet, vagy tengerpartot válasszanak, a „Sirolin” valóságos áldás. Ez a szörp lehetővé teszi a hatásos kezelést s ha valaki naponként 3—4 kávéskanállal beveszi, úgy megszűnik a köhögése, kevesbedik nyálkaképződése, megkönnyül a lélegzése, megjavul az étvágya s feltűnően könnyül a mozgása s mindez az illető élethivatásának megzavarása nélkül történik.

Azoknak, akiknek vagyoni viszonyai megengedik, hogy levegőt változtassanak, vagy valamely szanatóriumot felkeressenek, a „Sirolin” leghűbb utitársa legyen, mivel ennek a célja az, hogy a levegő gyógy-
módot stb. leghathatósabban támogassa.

**M.-Kaszonyi Népbank
Részvénytársaság**

jelzálog-kölcsönöket

nyújt

telekkönyvezett ingatlanokra jelzálogi bizto-
sítás mellett

tisztán 8-as kamatra

és a törvényes kincstári illeték felszámításával

félévi fizetés mellett.

Váltó és kezes nem szükséges!

Iparfejlesztés.

„Pártoljuk a magyar ipart!” „Ipar teszi nagygyá a nemzetet!” Ez a két mottó díszíti és egyuttal jellemzi az „Agrária” magyar gépforgalmi rt. most megjelent, remek kiállítású árjegyzékét. Az „Agrária”, mely 1903. április 30. óta működik, hazánkban az első oly irányú intézmény és máig is az egyedüli iparterjesztő vállalat, mely kizárólag magyar gyártmányokat hoz forgalomba. Ezen alap-

elv szigorú betartásával állította össze árjegyzékének mostani kiad-
ványát is, amely nemesak arról tanuskodik, hogy a vállalat minden irányban versenyképes a külfölddel szemben, de egyszermind hű tükrét mutatja a magyar gépipar előrehaladottságának is. Árjegy-
zékét a vállalat minden érdeklődőnek készséggel ingyen és bér-
mentve küldi meg.

3219. sz. ho. 1904.

M. kir. kassai III. honvéd kerületi parancsnokság.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. kassai honvéd kerület alább felsorolt állomásai részére 1904. évi október 1-től 1905. évi szeptember 30-ig szüksé-
ges következő cikkek fognak nyilvános ajánlati tárgyalás útján biztosítani:

Kassa	állomás	részére	körülbelül	2000 köbméter kemény tüzifa	4100 q széna,	1600 q alomszalma,	400 q ágyszalma
Eperjes	"	"	"	110 q széna	68 q alomszalma	165 q ágyszalma	210 köbm. kemény tüzifa
Igló	"	"	"	98 " " "	60 " " "	170 " " "	80 " " "
Miskolcz	"	"	"	210 " " "	130 " " "	90 " " "	200 " " "
Eger	"	"	"	98 " " "	75 " " "	75 " " "	260 " " "
Sátoraljaiúj hely	"	"	"	110 " " "	68 " " "	75 " " "	280 " " "
Munkács	"	"	"	290 " " "	180 " " "	150 " " "	560 " " " 60 q kőszén
Ungvár	"	"	"	110 " " "	68 " " "	75 " " "	225 " " "
Szatmár-Németi	"	"	"	296 " " "	183 " " "	95 " " "	220 " " "
Máramaros-sziget	"	"	"	98 " " "	60 " " "	70 " " "	120 " " "
Nagy-Károly	"	"	"	98 " " "	60 " " "	70 " " "	120 " " " 120 q zab.

Megjegyzés: 1. Kassa, Eperjes és Igló állomásokra nézve a tárgyalások Kassán július hó 25-én d. e. 10 órakor.

Sátoraljaiúj hely	állomásra	"	"	Miskolczon	"	18-án	"
Miskolczon	"	"	"	"	"	27-én	"
Eger	"	"	"	"	"	25-én	"
Munkács és Ungvár állomásokra	"	"	"	Munkácson	"	29-én	"
Sz.-Németi és M.-Sziget	"	"	"	Sz. Németin	"	29-én	"
Nagy-Károly	"	"	"	Sz.-Németin	"	22-én	"

az illető ezredek kezelő tisztai irodájában, illetőleg Kassán fenti kerületi parancsnokság hadbiztossági osztályában fognak megtartatni.

- Kizárólag írásbeli ajánlatok fogadhatók el; a fenti határidőnél később érkező, vagy távirati ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel ellátandók, lepecsételt boríték alatt és az előirt bánatpénznek külön boríték alatt való csatolása mellett nyújtandók be.
- Bánatpénz fejében a szállítandó mennyiség — az ajánlati árhoz képest számítandó — értékének öt százaléka letéteményezendő.
- A bérlő raktárai a szükségleti helyektől 1-9 km-nél távolabb ne legyenek, ha ezen távolság nagyobb, a bérlő köteles az összes cikkek költségmentesen a szükségleti helyekre elfuvarozni.
- Kassán a bérlő a lőtárcikket még az esetben is köteles a szükségleti helyekre elfuvarozni, ha ezek a bérlő raktárához 1-9 km-nél közelebb fekszenének; ha erre vállalkozni nem akar, ennek — az esetleges fuvardíj kitüntetésével — határozottan kifejezést kell adnia, mert különben külön fuvardíjra igényt nem támaszthat.
- A kiirt cikkek bérlés útján való biztosítása csak az esetben fog eszközöltetni, ha azokat a csapatok maguk önbeszerzés útján nem fedezik, vagy amennyiben a biztosításra kitűzött szükségletek valamelyike előzetesen nem fedeztetnék termelőknél.
- A szállító az élelmi és anyagjárandósági cikkek rendszerint a következő időszakokban köteles kiszolgáltatni: a lőtárcikk minden hó 1-től kezdődőleg előlegesen 5 napra, a tiszti tulajdon lovak után félhavasokig v. gy. egész hónapra, a tüzifát és kőszén félhavasokig vagy havonként előre, az ágyszalmát négy havonként előre.
- Kőszén szállításra vonatkozó ajánlatban határozottan hazai kőszén felajánlandó a szokásos faji elnevezés mellett és a bányamegnevezésével, a felajánlott fa neme hasonlóan határozottan megjelölendő.
- Községek, mezőgazdasági egyesületek és termelők ezen szállításokra különösen figyelemmel az azon hozzáadással, hogy ajánlataik egyenlő ár mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek és hogy azzal vállalatokra nézve, amelyet saját termékkel teljesíteni képesek, bánatpénz és óvadék letétele alól fel vannak mentve.
- Az ajánlati tárgyalásra vonatkozólag a Kassán 1904. június hó 29-én 3219. sz. alatt kiállított száll. felt. lüzetében foglalt feltételek irányadóak, a száll. felt. füzet a fenti megjelölt parancsnokságoknál bárki által betekinthető és ugyanott 16 fillérért meg is szerezhető. A füzetben foglaltak betartására minden ajánlattevő ajánlatának benyújtásával kötelezve van.
- Közelebbi felvilágosítások valamint utmutatás az ajánlati mintára nézve fentemlített parancsnokságoknál nyerhető.
- Ajánlattevők felhívhatók, hogy ajánlataikban arra nézve is nyilatkozzanak, vajjon az ajánlatukban foglalt árak és feltételek mellett hajlandók-e a cs. és kir. közös hadsereg szükségletét is szállítani, ha azt az illetékes közös hadsegebli hatóság óhajtáná. Kassa, 1904. évi június hó 29.

Bővebb felvilágosítással a gazd. egy. titkára szolgál.

M. kir. kassai III. honvéd kerületi parancsnokság.